

V dôsledku kusosti skutkového stavu v tomto smere a aj pokiaľ sa týka okolností, rozhodných s hľadiska žalobného nároku so zreteľom na ustanovenie § 1 cit. zákona v súvislosti s ustanovením § 3 cit. zákona, nemožno vo veci rozhodnúť s konečným výsledkom.

Čís. 14923.

Aj spoločenský pomer vzniklý na Slovensku možno posudzovať podľa čl. 250—265 obchodného zákona, platného v zemi Českej a Moravskosliezskej, keď úmysel strán zrejme smeroval k založeniu t. zv. tichej spoločnosti podľa ustanovení cit. zákona.

(Rozh. z 29. januára 1936, Rv IV 82/35.)

Žalobník domáhal sa žalobou na žalovaných: I. verejnej obchodnej spoločnosti a II. a III. jej verejných spoločníkov zaplata 27.318 Kč 85 h, ktorú sumu žalovaní mu vraj dlhujú titulom pôžičky. Žalovaní uznali, že žalobníkovi prislúcha zažalovaná suma, ale nie titulom pôžičky, lež ako vklad tichého spoločníka, keďže smluvou z 3. júla 1929 bol žalobník žalovanou verejnou obchodnou spoločnosťou pribráný ako tichý spoločník, jeho vklad mal byť zúročený 8%-ami a koncom každého roku mala mu byť vyplácaná $\frac{1}{3}$ -ina zisku z celého podniku. Z vložených peňazí nemôže mu však byť nič vyplatené, lebo spoločnosť má straty. Všetky tri sudy žalobu zamietly, Najvyšší súd medzi iným z týchto dôvodov:

Ako už viackrát vyslovil Najvyšší súd, niet zákonnej prekážky, aby určitý spoločenský pomer, hoci na Slovensku vzniklý, posudzovaný bol podľa čl. 250—265 obch. zákona, platného v zemi Českej a Moravskosliezskej, keď úmysel strán zrejme smeroval k založeniu tak zv. tichej spoločnosti.

Žalobník práve tak ako II. a III. žalovaní sú českej národnosti, pochádzajú z územia, kde platí práve citovaný obchodný zákon, výslovne kvalifikovali žalobníka čodo jeho účasti na podniku I. žalovanej firmy ako tichého spoločníka, treba preto pomer takto vzniklý posudzovať podľa citovaných predpisov.

Podľa týchto, i keby to nebolo výslovne ujednané, tichý spoločník účastní sa na strate podniku — pravdaže len po výšku svojho vkladu, — v tom istom pomere ako na zisku a predpokladom výpočtu jeho nároku zo složeného vkladu je skutočný stav majetku spoločnosti v čase jej zrušenia.

Preto keď v tomto prípade ide o vklad spoločenský, treba tiež uznanie žalobnej pohľadávky so strany žalovaných z 31. decembra 1931, posudzovať s rečenými zákonnými výhradami.

Žalobník však nezaložil svoju žalobu na vrátenie svojho spoločenského vkladu na základe zrušenia spoločnosti ba ani nežiadal, aby mu boli podľa smluvy prisúdené 8% úroky z vkladov a žiadal len vrátenie pôžičiek.

Stanovisko žalobníka, že smluva z 3. júla 1929 zahrnuje v sebe služebnú smluvu, pokiaľ bol totiž prijatý za stavbyvedúceho za mesačnú odmenu 2.500 Kč, môže byť správne, ale to nevyklučuje jeho účasť ako tichého spoločníka na podniku, lebo i tichý spoločník môže byť zamestnancom podniku (rozhodnutie č. 7845 Sb. n. s.).

Čís. 14924.

I. Ak bol zamestnanec zamestnaný v dobe platnosti vl. nar. č. 16/1923 Sb. z. a n. a ďalej v dobe platnosti zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., pre posúdenie otázky, či zamestnanie zamestnanca podliehalo povinnému penzijnému poisteniu, smerodajné sú ustanovenia buďto prvého buďto druhého zo dvoch hore citovaných zákonných predpisov, a to podľa toho, či sa otázka povinného penzijného poistenia týka doby, keď platil prvý z nich alebo doby, keď platil druhý z nich.

II. Riadny súd nie je povolaný preskúmať správnosť výmeru Úradovne všeobecného penzijného ústavu, ktorým bol zamietnutý nárok zamestnanca na invalidný dôchodok.

(Rozh. zo 4. februára 1936, Rv IV 665/35.)

Žalobník bol zamestnaný u žalovaných ako skladník a inkasant od 1. marca 1926 do 31. decembra 1932 s prestávkami, keď bol chorý, takže celková doba zamestnania u žalovaných činila 63 mesiacov. Žalobník bol prihlásený žalovanými k penzijnému poisteniu od 1. januára 1930 do 20. marca 1931 a od 1. novembra 1931 do 31. decembra 1932, tedy len na dobu 29 mesiacov, na ostatných 34 mesiacov k penzijnému poisteniu nebol prihlásený. Žalobník domáhal sa žalobou na žalovaných náhrady škody za ušlý invalidný dôchodok, ktorý by mu v prípade včasného a správneho poistenia prislúchal. Súd prvej stolice v medzitýmnom rozsudku určil povinnosť žalovaných nahradiť žalobníkovi škodu, o d v o l a c í s ú d rozsudok súdu prvej stolice potvrdil. N a j v y š š í s ú d dovoláciu žiadosť zamietol z d ô v o d o v:

Penzijné poistenie zamestnancov bolo v oblasti práva slovenského upravené v dobe od 1. januára 1922 vládny nariadením č. 16/1923 Sb. z. a n. až do 1. januára 1929, keď vstúpil v platnosť zákon č. 26/1929 Sb. z. a n.; preto otázku, či zamestnanie žalobníka podliehalo poisteniu, posudzovať treba podľa ustanovenia toho zákonného predpisu, do platnosti ktorého spadalo, a nie, ako to nižšie súdy mylne učinily, výlučne podľa zákona č. 26/1929 Sb. z. a n. Podľa ustanovenia § 1 zákona č. 89/1920 Sb. z. a n. v znení vlád. nariadenia č. 16/1923 Sb. z. a n. podliehal povinnému penzijnému poisteniu každý zamestnanec, ktorý nevykonával prevážnou väčšinou práce podradné alebo práce, ktorých vykonávatelia sa nepokladali za obchodných zamestnancov. Súčasne stanovil tento paragraf, že poisteniu podliehajú najmä zamestnanci vykonávajúci prevažne práce duševné a dozorčie osoby. Zákon č. 26/1929 Sb. z. a n. prevzal toto všeobecné ustanovenie v § 1 odst. 2